

Izšla vsak dan razen sobot, nedelj
in praznikov
Issued daily except Saturdays,
Sundays and Holidays

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravljaški prostori:
2657 South Lawndale Ave.

Office of Publication:
2657 South Lawndale Ave.
Telephone, Rockwell 4904

TO-YEAR XXXIX

Cena lista je \$8.00

Entered as second-class matter January 16, 1933, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1917.

CHICAGO 23, ILL., TOREK, 17. JUNIJA (JUNE 17), 1947

Subscription \$8.00 Yearly

ŠTEV.—NUMBER 118

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

Desničarske in fašistične smernice v Združenih državah razgaljene

Podžiganje plemenskega sovraštva in pred-
sodkov. Zveza med klanovci in nacisti

Washington, D. C., 16. jun.—
Dokumenti kongresnega
iskanja za neameriške aktivnosti
razkrivajo vzorce in metode v
propagandi in podžiganju ple-
menskega sovraštva ter pred-
povedi, kakor tudi desničarske
in fašistične smernice. Cilj je
združitev vseh ameriških
organizacij fašističnega tipa.

Dokumenti, katerih vsebina
je bila razkrita po šestih letih,
ključujejo 500 strani. Nana-
šajo se na izpovedi uradnikov
Ku Klux Klana, teroristične or-
ganizacije, ki so nastopili pred
kongresnim odsekom. Med dru-
gimi dokazujejo, da je ta or-
ganizacija skušala dobiti kontrolo
nad delavskimi unijami in širi-
ti propagando proti židom in
nemcem, ki niso "arijski".

To dejstvo je bilo razgaljeno
v teku zaslišanj pred kongres-
nim odsekom, ki so se vršila
malu po vstopu Amerike v
drugo svetovno vojno. Odsek
osveča večjo pozornost komu-
nistom v razkrivanju njihovih
aktivnosti kot pa fašističnim
grupam.

Nekateri posamezniki, ki so
ostopili pred odsekom, so ob-
avljali aktivnosti. V vojnem ča-
su so bili tihi, po zaključitvi vo-
jne pa so bolj aktivni kot
kdaj prej. Pridružilo se jim je
mnogo pristašev takozvanih na-
cionalističnih gibanj.

Dokumenti, ki se direktno na-
šajo na klanovce, vključujejo
izjave dr. Jamesa A. Colescot-
ta in dr. Samuela Greena, vo-
dili osebnosti v klanovski or-
ganizaciji. Zaslišanje voditeljev
drugih nacionalističnih grup je
pokazalo sorodnost ideologije.

Zaslišanje je vodil Martin
Dines, bivši kongresnik iz Texasa
načelnik odseka za neameri-
ške aktivnosti. Ameriška jav-
nost ni bila doslej informirana
o poteku zaslišanja. Colescott
je pred odsekom izjavil, da ima
njegova organizacija 6.000.000
članov. Trdil je, da je odstra-
nil iz uradov organizacije več
oseb, ki so odobraval linčanja
amorcev in druga nasilja. Pri-
mal je, da je bilo včlanjenje v
organizacijo omejeno samo na
ameriki rojene bolopolitce in
protestante. Organizacija je bi-
la posvečena širjenju ameriških
idej.

Pozneje je zaslišanje razkrilo,
da je George Deatherage, noto-
rni vodja Vitezov bele kame-
re,

na pismo, v katerem ga je sled-
nji vprašal, naj pove svoje mne-
nje o ameriških posojilih in da-
rovih zunanji državam. V od-
govoru je poudaril, da mora
Amerika nuditi omejeno finan-
čno pomoč le zapadnim državam,
ne pa onim, ki so v sferi sovjet-
skega vpliva. Hoover je znan
kot sovražnik Rusije.

V svojem odgovoru je Hoover
ponovno udaril po Rusiji. "Ob-
strukcija miru s strani sovjet-
ske vlade v zadnjih dveh letih
je odgovorna za kritično situaci-
jo v evropskih državah," je de-
jal. "Amerika je potrošila že
milijarde dolarjev za vzdrževa-
nje okupacijskih sil v Evropi in
nasičevanje lačnih ljudi. Izgleda,
da se ne sme zanašati na ko-
operacijo Rusije in njenih vodi-
teljev, ki zasledujejo svoje cilje.
Ne strinjam se z onimi, ki pri-
poročajo potrošnjo nadaljnjih
milijard dolarjev. Nepraktičnost
priporočil je razvidna iz sedanje
ameriške produkcijske zmogljivi-
nosti."

Hoover je odgovoril Bridgesu

na pismo, v katerem ga je sled-
nji vprašal, naj pove svoje mne-
nje o ameriških posojilih in da-
rovih zunanji državam. V od-
govoru je poudaril, da mora
Amerika nuditi omejeno finan-
čno pomoč le zapadnim državam,
ne pa onim, ki so v sferi sovjet-
skega vpliva. Hoover je znan
kot sovražnik Rusije.

To izjavo vsebuje pismo, ka-
tero je Hoover naslovil senatorju
Bridgesu, republikancu iz dr-
žave New Hampshire in načel-
niku odseka za finančne zadeve.
Naglasil je, "da bosta čutili po-
sledice ameriške ekonomije in
produkcije. Ako se ne bo edini
Gibraltar ekonomske moči vzdr-
ževal, bo svetovni kaos neizbe-
žen. Amerika je že poslala bla-
ga v vrednosti čez sedem mili-
jard dolarjev v zunanje države.
Tako ne more iti naprej."

Posojila in darovi pomenijo
obremenitev novih bremen ameri-
šam davkoplačevalcem. Nobe-
svojen državna ne more
država takega bremena brez
negativnih posledic."

Hoover je odgovoril Bridgesu

na pismo, v katerem ga je sled-
nji vprašal, naj pove svoje mne-
nje o ameriških posojilih in da-
rovih zunanji državam. V od-
govoru je poudaril, da mora
Amerika nuditi omejeno finan-
čno pomoč le zapadnim državam,
ne pa onim, ki so v sferi sovjet-
skega vpliva. Hoover je znan
kot sovražnik Rusije.

V svojem odgovoru je Hoover
ponovno udaril po Rusiji. "Ob-
strukcija miru s strani sovjet-
ske vlade v zadnjih dveh letih
je odgovorna za kritično situaci-
jo v evropskih državah," je de-
jal. "Amerika je potrošila že
milijarde dolarjev za vzdrževa-
nje okupacijskih sil v Evropi in
nasičevanje lačnih ljudi. Izgleda,
da se ne sme zanašati na ko-
operacijo Rusije in njenih vodi-
teljev, ki zasledujejo svoje cilje.
Ne strinjam se z onimi, ki pri-
poročajo potrošnjo nadaljnjih
milijard dolarjev. Nepraktičnost
priporočil je razvidna iz sedanje
ameriške produkcijske zmogljivi-
nosti."

Hoover je odgovoril Bridgesu

Portugalska vlada zatrla zaroto

Vojaški in mornari-
ni častniki aretirani

Lisbon, Portugalska, 16. jun.

—Vlada diktatorja Salazarja je
naznanila zdrobitev zarote po-
klicnih zarotnikov, ki so skušali
dobiti kontrolo nad deželo s po-
močjo vojaške revolte.

Uradni komunikacije, objavljen
po seji članov kabineta, pravi,
da je bilo 13 vojaških in morna-
ričnih častnikov ter 14 vseučil-
niških profesorjev, ki so skovali
zaroto, aretiranih. Zarota je bi-
la razkrita po najdbi tajnih do-
kumentov.

Komunikacije trdi, da so imeli za-
rotniki zveze s komunisti in sa-
botorji. Ustanovljenih je bilo
več zarotniških grup, ki so na-
meravale strmoglaviti sedanjo
vlado. Namen se ni posrečil, ker
so se zarotniki sprli med seboj.

Med zarotniki je bil upokoje-
ni admiral Jose Cabecadas, prvi
predsednik portugalske republi-
ke po revoluciji l. 1926.

Francoski komunist kritizira vlado

Lille, Francija, 16. jun.

—Jacques Duclos, vodja komu-
nistične stranke, je v svojem go-
voru v tem mestu kritiziral vlado
premierja Paula Ramadiera

in Ameriko. Ramadier je soci-
alist in on je pred nekaj tedni
izključil komuniste iz kabineta.
Duclos je dejal, da so bili ko-
munisti izključeni, ker niso ho-
teli, da bi francoski kapitalisti
obdržali milijarde frankov in
zaradi opozicije proti zunanji
politiki, ki ogroža neodvisnost
Francije.

INDIJSKA STRAN- KA SPREJELA BRITSKI NAČRT

Razkosanje Indije na
dve državi odobreno

VPRAŠANJE NEOD-
VISNOSTI PROVINC

New Delhi, Indija, 16. jun.

—Voditelji vseindijske kongresne
stranke so sprejeli britski načrt,
ki določa razkosanje Indije
na dve državi, zaenkrat pa so na-
glasili, da varnost in zaščita in-
dijskega podkontinenta ne do-
puščata provincam, katere so
pod vlado indijskih princiev, de-
klaracijo neodvisnosti od dveh
dominacij. Ena država naj bo
Hindustan, druga pa Paki-
stan. V prvi tvorijo večino Hin-
duti, v drugi pa muslimani.

Kongresna stranka je domi-
nantna sila v državi Hindustan,
ki ima največje število prebiv-
alcev. Ona bo narekovala smernice
vladi. Dve drugi državi sta
naznanili, da bosta razgla-
sili neodvisnost, ko se bo Ve-
lika Britanija odpovedala obla-
sti v avgustu tega leta. Državi
sta Tyderabad in Travancore.

"Priznali ne bomo neodvisno-
sti nobeni državi," je rekel Ja-
waharlal Nehru, predsednik
vseindijske kongresne stranke.
"Priznanje take neodvisnosti
bomo smatrali za neprijateljski
čin."

Glasovanje o tem vprašanju
je bilo soglasno, dočim je bil
britski načrt glede razkosanja
Indije sprejet s 153 proti 29 gla-
sovom. Glasovanje se je vzdr-
žalo 38 delegatov.

Mohandas K. Gandhi, duhov-
ni vodja kongresne stranke in
nasprotnik razkosanja Indije, je
revidiral stališče. Predlagal je
sprejetje britskega načrta.

Muslimanska liga, katere
predsednik je Mohamed Jinnah,
je zadnji teden sprejela britski
načrt. Liga je glavni tekme-
c vseindijske kongresne stranke.

Načrt določa status domini-
ona za indijski državi v tem le-
tu, toda prebivalci bodo prihod-
nje leto odločili za ali proti pre-
trganju vseh vezi z britskim im-

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

Acheson oplazil komunistične vlade

Amerika bo raz-
krivala "sleparije"

Middletown, Conn., 16. jun.

—Dean Acheson, državni pod-
tajnik, je v svojem govoru pred
dijaki in profesorji univerze
Wesleyan udrihal po komu-
nističnih vladah v državah vzhod-
ne Evrope in naglasil, da bo
Amerika brezobzirno razkrivala
"sleparije in pretveze", s kateri-
mi se te vlade vzdržujejo na kr-
milu. Dejal je, da bi morda vse
te vlade padle po umiku baje-
netov tujih sil iz teh držav.

Acheson je v svojem govoru
napadel Sovjetsko unijo. Obdol-
žil jo je odgovornosti za polome
in zavlačevanje sklenitve mirov-
nih pogodb in povojnega okre-
vanja v Evropi. Državni depart-
ment bo še nadalje vodil kam-
panjo in izvajal program glede
ameriške finančne pomoči Evro-
pi in ostalemu svetu.

Rusiji je Acheson očital krše-
nje dogovorov, sklenjenih na
konferenci velike trojice v Jalti
na Krimu, nanašajočih se na po-
litične pravice in svoboščine
osvobojenih ljudstev v Evropi
in onih v državah, ki so sateliti
Sovjetske unije. Dejal je, da so-
vjetska vlada prezira ameriške
in britske proteste. Rusija se
zaveda svoje vojaške dominaci-
je in izvaja enostransko politiko.
Ljudstva pod sovjetsko domi-
nancijo nimajo besede pri odlo-
čanju usod.

"Razkrili bomo pred vsem
svetom sovjetske sleparije in
mahinacije," je rekel Acheson.
"Sovjetska politika dominacije
na Balkanu je tako znana, da
lahko beležimo brez preseneče-
nja in cinizma komunistični puč
na Ogrskem, izvršen na predve-
čer stopitve v veljavo ogrske
mirovne pogodbe."

Achesonov govor je razgalil
stališče državnega departamenta
napram Rusiji in državam pod
sovjetskim vplivom.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

Domače vesti

Obisk

Chicago.—Dne 14. jun. sta ob-
iskala glavni urad SNPJ John
Fende in Lawrence W. Fende iz
Channinga, Mich.

Nova grobova v Milwaukee

Milwaukee.—Dne 3. jun. je
naglo umrl Kajop Anzur, star
66 let, doma iz vasi Roje pri Ča-
težu, Dolenjsko, v Ameriki čez
40 let. Podnevi je še delal, po
večerji pa ga je zadela kap in
poklicani zdravnik je le ugotov-
vil—smrt. Zapušča ženo in dva
sinova.—Za srčno hibo je umrl
Jože Čokel, star 59 let, doma iz
Spodnje Štajerske, v Ameriki
od 1911, član društva 16 SNPJ.

Pred več leti je živel v Fron-
tenacu, Kansas, pred 17 leti pa
se je preselil v Milwaukee, kjer
je zadnjih 13 let vodil gostilno.
Zapušča ženo in tri sinove.—
Oba pogreba je oskrbel Ermen-
cevi zavod.

Iz Clevelanda

Cleveland.—V Collinwoodu
je umrl James Podboy, star 65
let, doma iz Žužemberka, v
Ameriki čez 45 let, član dru-
štva 126 SNPJ skoro od začeta-
ka. Zapušča ženo, dve poročni
hčeri in vnuke.—Po večmesečni
bolezni je umrla Marija Palčić,
roj. Avsec, stara 62 let, doma iz
Pudob pri Ložu, Notranjsko, v
Ameriki od 1909, članica KSKJ.

SDZ in SZZ. Mož ji je umrl
leta 1938. Tukaj zapušča hčer,
dva sinova in nečakinjo, v Penn-
sylvaniji dva brata, v stari do-
movini pa dve sestri.—V bol-
nišnici je umrl Joseph Leshko
iz Collinwooda, star 58 let, ro-
dom Rus in med Slovenci do-
bro poznan. Zapušča ženo in
pet pastorkov.—V Collinwoodu
sta se poročila Helen Prinčič in
Marion Basic ml.—ženin je iz
Californije.—Pri družini Ed-
ward Susel v Euclidu so se o-
glasile rojenice in pustile prvo-
rojenčka, pri družini Hubert
Gerčman pa prvorojenka.

Sorodniki iščejo

Helper, Utah.—Sorodniki v
starem kraju želijo izvedeti za
Matevža Števa, zadnji naslov:
F. D., San Francisco, Cal., in
Johna Stefeta, bivačoj v Cleve-
landu, O., doma iz Tenetiše nad
Kranjem, Slovenija. Ako kdo
ve za njun, naj sporoči na spodnji
naslov, ako pa sama čitata, se
naj oglašita na naslov: Jozef
Kokalj, Kokrica 87, Kranj, Jugo-
slavija.—Anton Kokal, R. R. 1,
Box 60, Harper, Utah.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

OGRSKA AKCIJA PROTI BIVŠE- MU PREMIERJU

Nagy in Varga bosta
obtožena zarote proti
republikli

RUSIJA ZAVRNILA
AMERIŠKI PROTEST

Budimpešta, Ogrska, 16. jun.

—Tukajšnji listi so naznanili,
da bo nova ogrska vlada obto-
žila bivšega premierja Ferenc
Nagyja in bivšega predsednika
nižje ogrske zbornice Varga za-
rote proti republikli. Nagy je
pred pučem, ki je rezultiral v
strmoglavljeno njegove vlade,
pobegnil v Švico, Varga pa v
Avstrijo, kjer je dobil zavetje
v ameriški okupacijski coni.

Nagy je zadnjo soboto dospel
v Ameriko iz Švice. Listi trdi-
jo, da bosta oba, Nagy in Var-
ga, obsojena v odsotnosti na
obravnavi, ki se bo vršila pred
ljudskim sodiščem.

Listi so citirali izjavo ogrske-
ga justičnega ministra Istavana
Riesa z naznanilom, da je bil
državni tožilec že instruiran,
naj nastopi proti Nagyju in
Vargi. Naznanilo dostavlja, da
bo vlada objavila dokumente z
dokazi, da sta Nagy in Varga
skušala zaroto proti ogrski re-
publiki.

Vsebinske ameriške note s pro-
testom proti komunističnemu
puču na Ogrskem je bila objavl-
jena v listih brez komentarja.
Zahtevala je informacije o pu-
ču. General V. P. Sviridov, po-
veljnik ruske okupacijske sile
na Ogrskem in načelnik zaver-
niške komisije za kontrolo Ogr-
ske, je zavrnil ameriški protest
in zahtevo za preiskavo dogo-
dkov. Preiskavo naj bi vodili
reprezentanti Rusije, Amerike
in Velike Britanije.

Odgovor ruskega generala na
ameriški protest je oster. Na-
glasil je, da hoče Amerika pod
pretvezo obrambe in zaščite de-
mokracije na Ogrskem podpira-
ti one, ki so skovali zaroto proti
ogrski republikli.

Politični opazovalci v Budim-
pešti napovedujejo, da bo Lajos
Dinnyes, predsednik nove pro-
komunistične ogrske vlade, ob-
javil izjavo z obsodbo ameriške
protestne note in ameriškega
vmešavanja v notranje zadeve
ogrskih držav.

Sviridov je v svojem odgovo-
ru opozoril Ameriko, da je ogr-
ska državna zbornica soglasno
izrekla zaupnico novi vladi.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

perijem. Indija je pod britsko
navlado že 150 let. Zdaj je
dobila priliko za odcepitev od
britskega imperija.

Ako bo Taft-Hartleyjev protidelavski zakon podpisan, bo kolektivno pogajanje med delavci in
delodajalci uničeno...

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$8.00 na leto, \$4.00 za pol leta, \$2.00 za četrt leta; za Chicago in okolico Cook Co., \$9.50 za leto, \$4.75 za pol leta; za inozemstvo \$11.00. Subscriptions rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$8.00 per year, Chicago and Cook County \$9.50 per year, foreign countries \$11.00 per year.

Cene oglaševanja po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenaročenih člankov se ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil pokritino.

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657 - 59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

Ameriška oblast na Pacifiku—III

Govor Harolda Ickesa

Groteskna, potratna, tiranska, podlo brutalna in povsem nezvesta, kar se danih obljub tiče—taka je navalistična oblast nad podložnimi ljudstvi, kakor to dokazuje enakomerni rekord skozi dolga leta na Guam in Samovi. To so tudi neizbežni rezultati navalistične administracije. To ni noben incident, nobena slučajnost, ki bi bila podvržena spremembi. To je natura navalistične dominantnosti, kadar je aplicirana na civilno prebivalstvo. Naj citiram stotnika A. T. Mahana, mornariškega preroka, ki je s svojim pisanjem vplival na strateško misljenje sveta.

"Navalistična administracija se povsem jasno in odločno razlikuje valed elementa, ki je tuj skoraj vsem drugim življenjskim aktivnostim v deželah kot so Anglija in Združene države. Ta element je vojaški faktor, ki ni del te administracije samo slučajno, marveč fundamentalno."

Kar je stotnik Mahan s tem mislil, je to, da je navalistična organizacija, treniranje in misljenje bazirano povsem z vidika vojnih nalog. Vse to nima prav nič skupnega s kompliciranimi problemi civilnega prebivalstva. Anglija, Francija, Holandija, Nova Zelandija, Avstralija in Rusija vladajo svoja podložna ljudstva s civilno, ne vojaško oblastjo. Ameriška mornarica pa vladajo podložna ljudstva z direktnimi in avtokratičnimi metodami, katere odprto naziva kot "diktaturo". Skozi nešteta kongresna zaslišanja se vlečejo izjave mornariških oficirjev, ki so usmerjene po istem kopitu: da so domači otoški prebivalci ignorantni, leni, zaničljivi in nemoralni otroci. Zanje je otok nič drugega kot bojna ladja in torej podvržen isti oblasti. Na otoku se slučajno nahaja civilno prebivalstvo, katerega se je nemogoče iznebiti. Zato ga je treba prenašati enako kot druge tropične neprijetnosti. In ista stroga oblast in predpisi, s katerimi se mornarica vladajo, avtomatično padajo tudi po civilnem prebivalstvu. Rezultat tega je oblast, ki zna le poveljevati, kakor tudi polna razlika in ignoriranje problemov in stremiljenj, za katerimi teži demokratično življenje.

★

Citiral sem mornariški rekord, ki je bil napravljen na naših otokih v teku 40 let pred Pearl Harborjem. Zdaj naj pa vam dam nekaj današnjih faktov glede "dobrotljivosti", s katero je mornariška oblast "osrečila" Guamec. Ko so admiralji nedavno iskali in še delajo na tem, da bi s predsednikovim odlokom upostavili slično navalistično oblast, kot je vladala pred Pearl Harborjem, tudi na drugih otokih Mikronezije (japonski in bivši nemški otoki na Pacifiku, katere je Amerika meseca marca letos dobila pod "strateško poverjenost"), bi človek pričakoval, da bodo vsaj na Guam odstranili svojo navalistično avtokracijo. Toda v tem bi se zelo motil.

Mornarica še vedno argumentira, da Guamec še nimajo kvalifikacij, da bi lahko prevzeli naloge in odgovornosti državljanstva. Mornarica vztraja pri tem kljub temu, da ni bil niti eden od 23,000 Guamecev obtožen, da je bil v letih japonske okupacije otoka ne-lojalen napram Združenim državam.

Kongres je takoj v jeseni leta 1945 dovolil potrebno vzotto denarja za odškodnino Guamecem, ki so bili ubiti, ranjeni ali pa drugače trpeli škodo vsled navalističnega bombardiranja ali konfiskacije. Toda do te ure, ko govorim, mornarica še ni poravnala škode tem ljudem, ki so bili najprvo potisnjeni v popolno revščino po Japoncih, potem pa so izgubili dve tretjini plodne zemlje svojega malega otoka, katero jim je vzela naša mornarica (za svoje naprave).

Od 23,000 Guamecev jih je danes veliko število, ki vegetirajo kot "skvatorji" v kolibah in luknjah, katere so si napravili iz zabojev, surovih desk, zavrnjene pločevine in rjuh. Njih hiše so bile razdejane, bili so poginili na svoje zemlje, na katero se še danes ne morejo vrniti, čeprav je že mnogo mesecev, odkar je bila vojna končana. Istočasno pa mornarica gradi 6,000 jardov veliko moderno golfiše za svoje razredno zavezane oficirje, in sicer na hribu, s katerega je direkten razgled po kolibskih vaseh ("Hoovervillih").

★

Tudi razlika v plači je na Guam danes še večja kot je bila pred Pearl Harborjem. Guamski mizar na primer prejema 43c na uro, kontinentalni ameriški državljani, ki dobi delo na Guam, ima \$1.36 na uro, medtem ko ima ameriški kontinentalni državljani, ki je transferiran na Guam, \$1.66 na uro. Četokrat se dogodi, da vsi trije razredi mizarjev delajo skupno pri istem delu.

Kar se tiče navadnih delavcev, Guamec prejema 20c na uro, kar je štiri cente več kot pred Pearl Harborjem. To bi še ne bilo tako slabo, ako bi bile tudi cene sorazmerno nizke, toda par čevljev stane \$7.10, funt "corned beefa" 53c itd.

Toda diskriminacija gre še dalje. Guamec in "kontinentalni ameriški delavci" so plačani iz zveznih skladov. "Kontinentalni Amerikanci" dobe plačane letne počitnice in tudi plačan bolniški dopust. Za Guamec to ne velja—nobenih plačanih počitnic ali bolniškega dopusta. "Kontinentalni ameriški" delavci dobi plačo in pol, ako dela več kot 40 ur na teden, guamski delavec pa ne, brez ozira koliko ur napravi na teden.

Navalistični absolutizem se reži v obraz sleherni ustavni garanciji. Ta absolutizem dovoljuje, da so domačini aretirani, tirani pred sodišče in sojeni brez vsake obtožbe po veleporoti ali navadni poroti. Edina sodišča za Guamec so "rump" navalistična sodišča in sodni sveti (Naval Courts and Boards). V stanovanja domačinov se lahko vdere brez sodnega dovoljenja, vsak policaj lahko zaseže njih imovino, kakor jih lahko izžene iz stanovanja ali njih zemlje podnevi ali ponoči kar se tudi faktično dogaja. Žive pod stalno policijsko uro. Guamec je pod kaznijo prepovedano,

Po Sansovi konvenciji

Cleveland, O. — Dvomesecne priprave in delo za Sansovo konvencijo je za nami. Bilo je res veliko dela in truda, da se je vse izvršilo za drugo konvencijo in konvenčne priredbe. Cleveland je ponovno pokazal, kaj more izvršiti. Nobena druga slovenska naselbina ne bi mogla izvršiti tega, kar so izvršile tukajšnje tri podružnice SANSa. Slovenski napredni Cleveland je ponovno demonstriral, da stoji za organizacijo SANS in to kljub temu, da imamo tu strupene klerofašiste, ki bi radi zadali smrtni udarec našemu skupnemu prizadevanju za napredno stvar.

Skupina, katere je prepojena s klerofašističnim strupom, se trudi, da bi v svojem trobilu prevpila ves svet in za dosego tega se je celo zatekla na sodišče.

Delegacija na konvenciji SANSa je pokazala, da je pripravljena sprejeti vrzeno ji ro-kavico in voditi boj s temi klerofašisti, ki delujejo proti svojemu rodu. In ti ljudje trdijo, da so za demokracijo! Bog nas varuj take demokracije, kakršno nam bi radi oni vsilili. Slovenski Cleveland je dokazal v svoji konvenciji, da take demokracije ne mara, jo odklanja. Da, to je občinstvo vzajemno demonstriralo s tem, da se je udeležilo vseh priredb in vsakikrat napolnilo dvorane velikega SND. Ne, naši naprednjaki se ne strajo kaplana Gabrovška ali Debeveca. To naše ljudstvo je pokazalo, da je bolj pošteno in demokratično kot pa krogi v klerofašističnem taboru. Zakaj se ta gospoda ni poslužila prilike in prišla v petek zvečer (na Spominski dan) v avditorij SND, da bi videla dokumentarni film in se prepričala na svoje lastne oči, kako so njih bratci rokovali z največjimi krvniki našega naroda, s fašisti in nacisti?

Ta film je dokument, ki ga niso filmirali jugoslovanski "komunisti", pač pa tisti, s katerimi so se oni prav prijateljsko in hri-navsko pajdali. Prepričan sem, če ne bi Gabrovšek poprej pobral iz Ljubljane, bi bil gotovo tudi on na tem zgodovinskem filmu, katerega nacisti ob času bega niso imeli časa vzeti s seboj, temveč ga pustili za seboj, da bo dokumentarna priča še poznim rodovom slovenskega naroda.

No, fantje okrog A. D. naj imajo svojo zabavo, medtem pa je prepoved narodov v Evropi na pohodu, dočim je klerikalizmu odzvonilo. Ne, časi, za katerimi se jočejo klerofašisti, se ne povrnejo več. Sicer pa tem ljudem ni prav nič za usodo narodov in s svojo "vero" le varajo ubogo, preprosto ljudstvo. Slovenski narod je danes svoboden, prav tako je svobodna vera, ne pa karikatura, kot je bila poprej. To nam pričajo številna pisma, ki jih prejemo od svojcev iz domovine.

Vse konvenčne priredbe so prav lepo izpadle z lepim moralnim in finančnim uspehom. V četrtek zvečer se je vršil sprednji večer delegacije in zunanjih gostov, katerih je bilo lepo število iz raznih naselbin in krajev. Bil je prav domač in družaben večer. Na ta dan se je tudi vršilo zborovanje eksekutive in širšega odbora SANSa. To zborovanje se je imelo vršiti enkrat v mesecu marca, da pa se je prihranilo na stroških, se je preložilo na dan pred konvencijo.

O poteku konvencije so že poročali naši uredniki, torej bom poročal le o priredbah in splošnih vtisih. V petek ob napovedanem času 7.30 je bila dvorana že vsa zasedena in mnogi se morali stati ob straneh in zadaj. Program je vodil spretno Janko N. Rogelj, prvi podpredsednik SANSa do zadnje konvencije. Podanih je bilo veliko točk in program je trajal do polnoči. Kot govorniki so nastopili tudi veleposlanik Kosanović, dr. Slavko Zore, pisatelj Adamič, dr. Brilej

in dr. Vilfan. Zadnja dva sta prišla v Ameriko šele pred kratkim.

Skupina članov avine unije CIO v Los Angelesu, ki je telefonirala predsedniku Trumanu in ga urgirala, naj vetira Taft-Hartleyjev protidelavski zakon. Unijski delavci iz vseh krajev dežele so poslali tudi na tisoče pisem in brzojavov v Belo hišo v istem smislu.

in dr. Vilfan. Zadnja dva sta prišla v Ameriko šele pred kratkim.

Florence Unetič je otvorila program z ameriško himno, katero je pomagalo peti vse navzoče občinstvo. Za njo je zapel naš dobro poznani pevec Frank Plut slovensko himno in pri tem mu je pomagalo vse občinstvo, da je pesem iz stotine grl odmevala po dvorani. Nato so nastopili pevski zbori Jadran, Slovan, Planina, kvintet in kvartet Glasbene matice in mladinski pevski krožek SNPJ. Na koncu pa so bili predvajani še omenjeni dokumentarni filmi, katere so posetniki gledali z napetim zanimanjem. Filmska predstava je trajala nad eno uro. Kljub temu, da se je program zavlekel pozno v noč, je občinstvo vztrajalo do konca, nato pa se razšlo z lepim duševnim užitkom. Pri odhodu se je delila revija "Tovariš", katero so ljudje z veseljem odnesli domov, da jo pregledajo. Torej prvi dan konvencije se je končal s peštrim programom, ki bo mnogim ostal v trajnem spominu.

Drugi dan se je vršil Kristanov večer v spodnji dvorani SND. Slavlja 80-letnega jubilarja se je udeležilo nad 500 prijateljev. Večer, kateri je vseboval dobro večerjo in lep program, je bil vsekoli veličasten. Razni govorniki so čestitali slavljencu, sledile so pevske točke, recitacije itd. Predsednik omizja je bil Louis Kaferle in je svojo nalogo dobro izvršil.

Clevelandske podružnice SANSa so jubilarntu v imenu vseh prijateljev poklonile 80 rdečih nagljev. Obdarile so ga s krasnimi cvetjem tudi druge naše napredne organizacije, odbor, ki je aranžiral Kristanov večer, pa mu je poklonil krasno samopojno pero.

Tudi na tem lepem večeru je bilo veliko lepega petja in govora. Prisostvovali smo že dvem slavnim Kristanovim obletnicam, a ta je obe nadkrilila. Odboru je žal, da je moral odreči vstopnice marsikom, ki se je priglasil šele zadnje dneve, ko so bile že vse razprodane. Pričakovali smo navala, a ne tako velikega. To slavlje se bi moralo vršiti v zgornji dvorani, tako bi imeli vsi priliko do udeležbe. Tudi serviranje večerje se je z nekaj izjemami dobro izvršilo. Naše Jadrančanke kot strežke so pod vodstvom miss Zakrajšek bile kot svoji nalogi, prav tako kuharice, katere so pripravile prav okusno večerjo v splošno zadovoljstvo vseh. Vse jestvine za ta večer je preskrbelo tukajšnje podjetje SDZZ.

Ves večer je potekel veličastno in sliči se le pohvala od vseh strani. Narod v Clevelandu je dokazal s svojimi doprinosi vse

te dneve, da je na pravi strani, ter je šel preko groženj klerikalcev okrog A. D. Povem vam, fantje, ki se zbirate v tisti kovačnici, da so se vse vaše mahinacije razblinile kot mehurček iz milnice. Vaše grožnje niso preprečile, pač pa še podvigile triumf konvencije SANSa.

Prepričan sem, da bodo ti dnevi marsikomu ostali v spominu do konca dni. Zaključujem, kajti nedvomno bodo tudi drugi poročali o konvenciji in priredbah. Upam, da bo pozabljen tudi tisti incident pri volitvah in šli vsi z delom naprej, ne glede kdo pelje voz — konj ali vol. Seve, o tem bi lahko napisal posebej članek.

J. F. Dura, tajnik podružnice 48 SANSa.

Na naslov dopisnika Gornika

Rockwood, Pa. — Meni kar ne gre iz glave, zakaj je George Gornik v zadnjem dopisu tako pisal proti dobremu čitanju. Kako pa se bomo učili, kaj je dobro za nas, ako ne iz dobrih brošur in knjig?

Tudi Gornik ni bil rojen učen in se je moral učiti kot vsi drugi, revni in bogati. On priporoča, naj bi le delavski voditelji brali dotične brošure. Ako je tako čitanje dobro za voditelje, zakaj bi ne bilo tudi za nas? Intelligentni člani imajo skoraj smera dobro vodstvo v svoji organizaciji.

Jaz sem vedno rad bral Gornikove dopise in se tudi strinjal z njimi. Zakaj sedaj tako piše, mi je uganka. Ako se pravilno spominjam, je nam že tudi on priporočal razne knjige in brošure.

Priporočal bi tudi jaz, da bi se vsi Slovenci naročili na Adamičev "T and T". Ta list, ki je zelo podučljiv in informativen, je priporočal tudi Gornik. Prav v tem listu je pod "Must Reading" navedenih več raznih knjig. Te knjige Adamič ne priporoča samo voditeljem v Washingtonu, ampak nam vsem, kdor koli se jih more naročiti in ima čas za čitanje.

Frank Dormish.

Podružnica 60 SANSa urgira predsednika, naj vetira Taft-Hartleyjev protidelavski osnutek

Chicago, Ill. — Na seji podružnice št. 60 SANSa se je med drugimi stvarmi razpravljalo tudi o Taft-Hartleyjevem protidelavskem zakonskem osnutku, ki je bil sprejet v obeh zbornicah in predložen predsedniku Trumanu v podpis.

Ker je ta zakonska predloga —ako poštane zakon—hevarna in škodljiva delavstvu v splošnem in je proti delavskim principom, zato je seja sklenila, da se takoj odpošlje brzojavni apel

predsedniku Trumanu, da vetira ta zakonski osnutek.

Brzojavka se je glasila:

Hon. Harry S. Truman, President of the United States, White House, Washington, D. C.

Dear Mr. President:

We urge you to veto the Taft-Hartley Bill. The Bill is a direct insult to the American labor, who has made such great sacrifices for the victory of our Country.

Slovenian American National Council, Branch No. 60, Chicago, Ill.

Anton Krapenc, President; Frank Smith, Secretary; Anton Trofar, Treasurer.

Približno enak brzojavni apel je bil poslan predsedniku Trumanu tudi v imenu Centralnega odbora čikaških podružnic SANSa. Upamo in želimo, da bi bili ti in taki apeli uspešni.

Za podružnico št. 60 SANSa: Frank Smith, tajnik.

Lepa udeležba na koncertu F. Unetičeve

Cleveland, O. — Prav rad bi podal bolj obširno poročilo o krasnem koncertu miss Florence Unetič, ker pa človek ima še druga poročila, posebno konvenčna, mi žal tega ni mogoče storiti. Pa tudi naši listi nimajo preveč prostora za obširna poročila. Torej se moram omejiti le na kratki opis koncerta.

Podpisani sem pred tem koncertom pisal in priporočal občinstvu v Clevelandu, da se koncerta miss F. Unetič udeleži v velikem številu. Z našo udeležbo, sem opozarjal, bi pomagali naši pridni nadarjeni pevki, ki je toliko pomagala našim družtvom, čitalnic in drugim organizacijam, posebno podružnicam SANSa, največ pa podružnici št. 48. S svojimi številnimi nastopi je postala Florence Unetič ena naših najbolj priljubljenih pevki. Za obilno udeležbo na njenem koncertu so apelirali tudi ostali dopisniki kot Mrs. Wolf, Vincent Coff in drugi. Ko je prišla nedelja, 1. junija, smo z veseljem ugotovili, da se je občinstvo res odzvalo, ker dvorana Slovenskega delavskega doma je bila polna. Videli smo naše stare posetnike koncertov in drugih prireditev, pa tudi dosti mladih fanov in deklet. Koncerta se je udeležilo tudi veliko število delegatov in delegatkin, ki so prišli na SANSovo konvencijo. Med njimi je bil naš vodja in starosta, delavski borilec Etbin Kristan s svojo soprogo. Kristan je bil predstavljen navzočim, ki so ga pozdravili z velikim aplavzom. Še bolj pa je bil pozdravljen, ko je stopil na oder in z lepimi in jedrnatimi besedami pozdravil občinstvo in mlado nadebudo pevko, ki mu je v zahvalo in priznanje zapela eno lepo pesmico, ter mu pripela lep, rdeč nagelj.

Na koncertu smo videli še sledeče delegate in delegatkinje: predsednika SNPJ in glavnega blagajnika SANSa Vincenta Jankarja, (ki je po koncertu na vse pretege plesal), Franceta Puncarja iz Milwaukeeja, mr. Ermenca, pogrebnika iz istega mesta, Andreja Vidriha in še par drugih iz okolice Johnstowna, Pa., našo staro, napredno grčo Jožeta Irmana iz Akrona, O., več konvenčnih gostov iz Barbortona, O., več delegatov iz Detroita, Mich., gosta Antona Kaferla in soprogo iz Yukona, Pa. Bilo je sicer še veliko število zunanjih delegatov in gostov, katerih imen pa se ne morem domisliti. Vsi so bili s koncertom zelo zadovoljni; kar načuditi se niso mogli, da slišijo v našem Clevelandu vsepovsod slovensko govornico, kar ni v drugih naselbinah mogoče slišati. Torej toliko o zunanjih gostih.

Sedaj pa nekoliko besed o samem koncertu. Naša pevka nam je podala približno 16 lepih pesmi. Poleg zvonkega glasu ima miss Unetič prav lep in preprost (Dalje na 3. strani.)

Časovni komentarij

Milan Medvešek

Atomaska bomba jih še vedno skrbi

Ameriški "veliki patrioti" so se malo ohladili in ne grozijo več tako arogantno z atomsko bombo, sem zadnjič malo pri hitro zapisal. Zadnji teden pa je praznovala nazadnjaška čikaška Tribuna 100-letnico svojega obstoja in v uredniškem članku vprašuje, če ne bi bilo najbolje, da bi takoj danes napovedali vojno Rusiji.

"Morda bi bilo najbolje, da bi uničili Stalinovo vladno, dokler jo moremo," piše Tribuna, ki je menda drugi največji časopis v Ameriki. "To se lahko doseže s strahotnimi rezultati v 48 urah. Ali bi lahko to prebavili? Sredstva imamo!" Tako piše Tribuna, kar pomeni, da ščeje na vojno milijone svojih čitateljev. Pravijo, da je Rusija tista, ki ogroža mir. Prepričan sem, da bi v Rusiji kaj hitro zamislili usta kateri kolimu žurnalistu, ki bi tako pisal kot uredniki nekaterih ameriških časopisov.

Pobratinstvo s fašistom Peronom

Če enkrat zaideš v močvirje se pogrezaš globlje in globlje. Tako se godi tudi "furmanom" naše zunanje politike. Najprvo so pričeli podpirati male nazadnjake, nato velike, polagoma pa ostane čistokrvnih fašistov. Pred kratkim pa so se pobratili z argentinskimi diktatorjem Peronom, baš v času, ko je Peronova žena paradirala po mdridskih ulicah s španskim krunikom Francem.

Ako se ameriško ljudstvo ne bo prebudilo iz letargije in ne bo pravem času ustavilo te topoglave kočijaže naše zunanje politike, ki drve naravnost v fašistično močvirje, bo moralo priliti krvavi pot, predno bo pognilo zavozeno kočijo iz blatne vteku.

V teh kritičnih časih tudi ameriški Slovenci ne smemo spustiti spanje pravičnega, marveč aktivno podpirati vse progresivne in ljudske prijatelje, ki se trudijo za zaobrniti tok reakcije v drugo smer. To lahko storimo, tem, da stojimo in podpiramo našo organizacijo SANS, katero delo je bojevanje reakcije katoliškega.

Slovani moramo biti toliko bolj čuječi

Ameriški državljani slovenskega rodu bi se morali toliko bolj truditi in pomagati pri ujetivju ameriške in svetovne reakcije, kajti njene tetive (faktično atomske bombe) so v prvi vrsti naprjene proti slovenskim narodom, kateri so se predznanili pomesti z ljudskimi izkoriščevalci.

Ne pustimo se molsti domačim klerofašistom!

Človeka boli, ko vidi sovražno stališče tujcev proti našim bratom in sestram v stari domovini, ki so prellili potoke krvi za svobodo svoje domovine in za druge narode, ki so jecali pod nacijskiščno peto, toliko bolj pa te boli dejanja slovenskih klerofašistov, ki se poslužujejo vseh sredstev, tudi tožba, da bi pred tujim svetom očrnilo svoj lasten rod, ki se je po tisočletnem suženstvu končno priborilo svojo ljudsko državo.

Namesto da bi vsi napredni misleči Slovenci skupno nastopili proti klerikalnim nazadnjakom, pa nekateri, ki se štejejo za naprednjake, podpirajo škodljivo kliko z oglasi. Ne pustimo se molsti domačim klerofašistom!

Truman bo najbrže vetiral protidelavski osnutek

Predsednik Truman bo najbrže vetiral Taft-Hartleyjev protidelavski osnutek, toda ne iz ljubezni do delavstva, temveč iz vsebinske pritiska od strani unij in progresivcev v splošnem. Ako bi Truman bil delavec, vsaj malo pri srcu, bi bil zakon pil energično proti temu zakonskem osnutku že poprej, predno je prišlo tako daleč. Sicer pa je še vedno vprašanje, ali ga bo vetiral.

V Jugoslaviji je vedno potrebna jejo pomoči

Prijatelj, ako še nisi poslal (Dalje na 3. strani.)

pat- In to mu je dalo svoje moči
na- delo, ki ga je pravkar začel
da- (Iz "Mladosti")

ZMAGALI BOMO!

REPORTAŽE S POHODOV 18. DIVIZIJE

Tone Seliškar

(Nadaljevanje)

"Da bi ne imeli teh železnih opar, bi jih kosili na debelo!"

Ko je padla druga naša mina tik pred tank na cesti, sta se oba železna nestvora umaknila in zgoraj je vse utihnilo.

"Fantje, zdaj ali nikoli!" je ukazal komandir. Navzlic tišini na cesti, so se plazili previdno od grma do grma, od drevesa do drevesa. Stopnje v mehkih snegu se niso slišale, zato pa se je mokri sneg uspal z vej na vrat in po koži navzdol.

"Jutranja prha!" je veselo zašepetal Fantek in držal puško in strel in se ves nasmejan vzpenjal po strmini.

Jože pa, ki je bil vedno gizdav in ni nikoli zanemaril svoje zunanjosti, si je s snegom mimogrede umival obraz in roke.

Gozdica je bilo kmalu konec. Petdeset metrov nad njim je cesta, onkraj ceste pa spet gost smrekov gozd. Toda teh petdeset metrov je zelo strmih. S puško na prežo so se pomikali čez strmino. Ničesar ni bilo videti ne slišati. Čim pa so stopili na cesto, jih je nenadoma zalagal ogenj nemških brzostrelk, mina je zažvižgala nad njimi in se razletela sredi njih. Sovražnik je onkraj ceste v gozdu prežal v zasedi...

Jože je zakrilil z rokami, obstal je za hip kakor prikovan, nato pa se je brez besed sesedel v sneg. Tik nad desnim očesom mu je zazijala smrtna rana. Fantek je omahnil in se skotalil po strmini navzdol. Bojan je planil, še ves omamljen od eksplozije mine v smrekovje in že obsul Švabe s svojo zbrojevko, vsi ostali so že bili spodaj v kotlini, le patrolni mitraljezec je počenil za debelo steblo in čim so se prikazali Švabi na cesti, je pričel užigati po njih. Predzren Švaba je skočil k Jožetu, da bi ga oropal, pa ga je rafal položil tik mrtvega tovariša na tla.

Fantek pa je krilil z rokami in obraz mu je bil ves v krvi. Sesedel se je na deblo. Krogla mu je prebila obe lici skozi usta in mu izbila nekaj zob. Bil je prozorno bel v obraz, po obleki pa ves krvav, ker mu je kri v curkih lila iz obeh ran. Govoriti ni mogel. K sreči so imeli seboj nekaj obvez, da so mu za silo ustavili kri. Pomaknili so se niže v hosto, nalomili nekaj smrekovih vej, razgrnili čeznje šotorko, da se je Fantek lahko ulegel, ker je slabele bolj in bolj.

Zdaj šele so vsi obstopili Bojana, ki se je privlekel s svojo zbrojevko za njimi. Tudi on je bil ves krvav po glavi in po rokah. Drobc mine so ga obsuli menda po vsem telesu. Naglo so mu obvezali največje rane, sedel je kraj Fantka in se mu nasmehnili:

"Švabi so naju pobožali, kajne, Fantek?" ga je nagovoril Bojan in se je smejal.

Fantek pa je samo z očmi govoril in z rokami. Pa sta se menda le razumela, kajti Bojan je sproti odgovorjal:

"Kaj bi bilo hudega! Ko dospemo na kako obvezovališče, naju bodo že kako zakrpali. Poglavito je, da še lahko hodiva."

Toda počakati so morali noči. Ves dan so po cesti bobneli tanki, se ustavljali nad njimi, streljali s topovi in se spet odpeljali. Najhujše grmenje je bilo slišati iz Mokra. Tam so bile srdite borbe. In prav tja mora kreniti naša patrola! V mraku sta dva tovariša odšla po Jožeta. Molče so ga položili v zemljasko kuta-

njo in ga pokrili s kamenjem, kajti zakopati ga niso utegnili. Fantek se je žalostno poslavljaj od tovariša. Dotaknil se ga je z roko in ga pozdravil z očmi.

Pod noč pa je patrola krenila čez cesto. Fantka sta dva podpirala, Bojan je sam šepal za njimi in ponoči enkrat so slučajno naleteli ob majhni jasi na požgano bajto, kjer je bilo že nekaj naših ranjencev, ki so čakali, da jih odnesejo na varno. Fantek je kar oživel, ko je videl pomoč pred sabo. Bolničarka mu je spretno izprala rane z žganjem in ga večje obvezala, prav tako so Bojana na novo previli, odkrili na njegovem telesu še nekaj manjših ran in že so se odpravili spet naprej v smeri proti Mokrcu. Tudi Bojan je šel z njimi, le Fantek je ostal tu med ostalimi ranjenci. Ni se dal pregovoriti. Slišal je, da morajo vsak čas priti nosači z zdravnikom, ki bodo odpravili vse te ranjence in tudi njega v skrbno skrito bolnišnico. Rana njegova ni bila težka, le boleča in nerodna, ker ni mogel govoriti ne jesti. Veselo se je poslovil od tovarišev in sedel na tla kraj požgane bajte.

Osemnajst težko ranjenih tovarišev je ležalo med temi ruševinami. Bili so bleedi, izmučeni, mokri od snega, ki je padal po njih, lačni in razboleli in premraženi. Imeli so prestreljene noge, krogle v prsih, trebuhu, bili so raztolčeni od min... Nemo so ležali tukaj pod milim nebom, sneg je padal po njih. Vsenakrog pa so grmeli topovi od vseh strani, rezgetale so strojnice in udrihali minometi. Obroč peklenškega ognja se je vse bolj zoževal. Vsi ti ranjenci pa so ležali negibno. Nikamor se niso mogli ganiti. Vsi ti ranjenci niso kazali niti najmanjšega strahu. Bili pa so tudi onemogli in preveč utrujeni. Postali so nedozvedni za čas in za vse, kar se dogaja okoli njih. Trpeli pa so vseeno. Le tisti, ki so ležali ob zidu, so bili varni pred snegom. Nekateri so tiho, sami zase ječali. Za vsakega je potreba osem nosačev. Toda kje so, le kje so...? Mlado dekle, ki je imelo prestreljeno prsa, je tonilo v vročici in venomer šepetalo:

"Mama, mamica, daj mi mrzlega mleka..."

Fantek se je pokrtil s šotorko pred snegom in je zadremal.

Nenadoma, kakor da bi zrasli iz tal, so planili od vseh strani. Brzostrelke so zaropotale, en sam krik groze in obupa je pretresel požgane zidove.

"Tu so ranjene partizanske svinje! Le po njih! Hau neder!"

Fantek je planil na noge, pa ga je podrl strel domobranci. Nemci so obrnili puške in s kopiti razbili glave vsem ranjencem. Osemnajst trupel je ležalo v snegu. Slovenski domobranci so je prižgali cigareto, odvil čutaro in dal piti žganje Nemcu, ko je v sneg brisal kopito svoje puške, ki so se ga držali možgani ranjenec. Domobranci je pograbil Fantkov dežni plašč in si ga obesil čez rame.

Sneg je naletaval. Zjutraj je bilo vseh osemnajst trupel pokritih z belo odejo. Take so našli naši, ki so jih nameravali prenesti v bolnišnico. Na veji je sedela sinitka. Na Mokrcu je bobnelo. Fantka smo spoznali po njegovi lepi kapici. Vse drugo so mu pobrali. Slika Vide je bila prestreljena. Nosil jo je na srcu.

Toda že spet so zalajale prav blizu švabske brzostrelke...

Aprila 1944.

KONEC.

otroke, bog, kako so se spreminjali, so mar to še njeni otroci? Večkrat si je pred leti očitala, ko je trudna in izčrpana ždelala v kakem kotu, kaj bo iz njenih otrok, ki jih ne držita v straši ne oče ne mati, ki so tako prepuščeni sami sebi, da ni čudno, če bodo nekega dne podivjali. S časom je otopena in vsakdanje skrbi in težave, ki so bile delež njenega življenja, ji niso dale veliko misliti. Zvečer je po težkem delu zaspala in z novimi močmi krenila v nov dan. Kaj so otroci mislili o življenju, o strašnih dogodkih, se ni spraševala, z materinsko ljubeznijo je verovala, da bodo pošteno in delovni.

Resnica je ta, da je njena ljubezen ni prevarala. Ali vendar, še nekaj se je zgodilo. Pred seboj ni gledala več samo svojih otrok, ampak zrele mlade ljudi, ki niso imeli trohice njene pozornosti in vdanosti, s katero nikamor ne pride, ki so gledali smelo in razumno na življenje in na veliko pot pred seboj. Njeno materinsko srce je vztrepetalo. To so torej njeni otroci! Zrasli v skromni bajti, večkrat lačni, ko si sif so z bistrimi glavami spoznali, da se bje obupen boj na življenje in smrt, da njim in vsem enakim ne bo treba več stradati in zmrzovati in da se dobrim materam ne bo že v mladosti skrivil hrbet od težkega dela, da bodo otro-

ci, ki so zgubili očeta, preskrbljeni. Mati Marija je gledala nekam v daljavo, da nekaj je gotovo, njenih let in trpljenja ji ne bo nihče več vrnil. Ali nekaj drugega je, njenim sirotam se odpira boljše življenje. In zavrnila se je mati Marija, kolikor je mogla in vsa zažvelela s svojimi otroki. Seveda jo je pretreslo, saj SKOJ-ecvev ni ma vsaka mati. Oh, kako dobro jih je razumela!

Zato hodi mati Marija še zmerom v tovarno, ki je postala last delovnega ljudstva, še zmerom dela od jutra do mraka. Res je, da bi ji ne bilo več treba delati do mraka, saj je delovni čas do druge ure popoldne in nihče več ne priganja delavca k delu, ali kaj, ko mati Marija ve, da dela za svoje otroke, da bodo imeli čimprej lepše in boljše življenje, če ga že ona ni mogla imeti. Še vedno kuha lepilo in se pripogiblje od jutra do mraka: v preteklem mesecu ga je skulala skupno 13.550 kg.

Lani je zadelo njeno družino druga nesreča. Mati Marija je zgubila najstarejšega sina, ki ga je potipala zavratna bolezen in je umrl v najlepših letih. Ali mati Marija jih ima še sedmero in zanje dela tako predano, saj dobro ve, da ji bodo na stara leta v veliko veselje kakor je tudi ona z veseljem žrtvovala vse svoje moči zanje.

Za gospodinje

Deževnica kot pralno sredstvo

Temna volnena blaga, tudi namizne prte, zastore in druge obutljive stvari, ki jih sicer dajemo kemično čistiti, lahko peremo tudi v deževnici. Deževnico prestrežemo v čist čeber, jo precedimo skozi cedilni prt, nekoliko segrejemo in ji dodamo eno žlico salmijakovega. Madeže na lahko namilimo, nato damo predmet, ki ga nameravamo očistiti, v to mlačno vodo, ga skrbno pretlačimo in to večkrat v vedno novi deževnici ponovimo vse dotle, dokler se voda ne skali več. Nato blago dobro iztisnemo, ga osušimo, če je le mogoče, na prostem in zlikamo na nepravni strani. Vezne stvari ne smejo nikdar ležati v vodi niti v napol vlažnem stanju, temveč jih moramo takoj pretlačiti in obesiti.

Dežnik
Splošno o dežniku. Ko pride v deževnici dnev domov, pustimo dežnik v kratko časa odejati v zato določenih mestih, nato ga napol odpremo in obesimo. Na tak način preprečimo prelom prečk. Ko je dežnik popolnoma suh, ga spravimo, ne da bi ga zvil.

Postopanje s dežnikom. Dežnika ne smemo nikdar postaviti vlažnega v omaro. Ko je dežnik popolnoma suh, tedaj šele smemo odstraniti madeže z njega. To moramo storiti vedno le s tkanino in nikoli s krtačo. Trdovratne madeže odstranimo s toplo milnico, kateri dodamo morda nekaj kapljic salmijakovega. Seveda moramo dežnik po tem postopku popolnoma osušiti, preden ga spravimo.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako popravimo polomljene prečke? V žlebič zlomljene prečke vložimo pletilko. Pletilka naj seže na obe strani zlomljene mesta enako daleč. Zlomljeno mesto ovijemo nato z izoliranim trakom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

Kako čistimo svetle sončnike? Držaj ovijemo. Zaprt sončnik čistimo na mizi s krtačo z raztopino milnice in salmijakove. Premočen in razpet sončnik polivamo nato z mrzlo vodo. Madeže pa prav hitro lahko izčistimo z bencinom.

ti, ki so zgubili očeta, preskrbljeni. Mati Marija je gledala nekam v daljavo, da nekaj je gotovo, njenih let in trpljenja ji ne bo nihče več vrnil. Ali nekaj drugega je, njenim sirotam se odpira boljše življenje. In zavrnila se je mati Marija, kolikor je mogla in vsa zažvelela s svojimi otroki. Seveda jo je pretreslo, saj SKOJ-ecvev ni ma vsaka mati. Oh, kako dobro jih je razumela!

Zato hodi mati Marija še zmerom v tovarno, ki je postala last delovnega ljudstva, še zmerom dela od jutra do mraka. Res je, da bi ji ne bilo več treba delati do mraka, saj je delovni čas do druge ure popoldne in nihče več ne priganja delavca k delu, ali kaj, ko mati Marija ve, da dela za svoje otroke, da bodo imeli čimprej lepše in boljše življenje, če ga že ona ni mogla imeti. Še vedno kuha lepilo in se pripogiblje od jutra do mraka: v preteklem mesecu ga je skulala skupno 13.550 kg.

Lani je zadelo njeno družino druga nesreča. Mati Marija je zgubila najstarejšega sina, ki ga je potipala zavratna bolezen in je umrl v najlepših letih. Ali mati Marija jih ima še sedmero in zanje dela tako predano, saj dobro ve, da ji bodo na stara leta v veliko veselje kakor je tudi ona z veseljem žrtvovala vse svoje moči zanje.

Resnica je ta, da je njena ljubezen ni prevarala. Ali vendar, še nekaj se je zgodilo. Pred seboj ni gledala več samo svojih otrok, ampak zrele mlade ljudi, ki niso imeli trohice njene pozornosti in vdanosti, s katero nikamor ne pride, ki so gledali smelo in razumno na življenje in na veliko pot pred seboj. Njeno materinsko srce je vztrepetalo. To so torej njeni otroci! Zrasli v skromni bajti, večkrat lačni, ko si sif so z bistrimi glavami spoznali, da se bje obupen boj na življenje in smrt, da njim in vsem enakim ne bo treba več stradati in zmrzovati in da se dobrim materam ne bo že v mladosti skrivil hrbet od težkega dela, da bodo otro-

ci, ki so zgubili očeta, preskrbljeni. Mati Marija je gledala nekam v daljavo, da nekaj je gotovo, njenih let in trpljenja ji ne bo nihče več vrnil. Ali nekaj drugega je, njenim sirotam se odpira boljše življenje. In zavrnila se je mati Marija, kolikor je mogla in vsa zažvelela s svojimi otroki. Seveda jo je pretreslo, saj SKOJ-ecvev ni ma vsaka mati. Oh, kako dobro jih je razumela!

Zato hodi mati Marija še zmerom v tovarno, ki je postala last delovnega ljudstva, še zmerom dela od jutra do mraka. Res je, da bi ji ne bilo več treba delati do mraka, saj je delovni čas do druge ure popoldne in nihče več ne priganja delavca k delu, ali kaj, ko mati Marija ve, da dela za svoje otroke, da bodo imeli čimprej lepše in boljše življenje, če ga že ona ni mogla imeti. Še vedno kuha lepilo in se pripogiblje od jutra do mraka: v preteklem mesecu ga je skulala skupno 13.550 kg.

Lani je zadelo njeno družino druga nesreča. Mati Marija je zgubila najstarejšega sina, ki ga je potipala zavratna bolezen in je umrl v najlepših letih. Ali mati Marija jih ima še sedmero in zanje dela tako predano, saj dobro ve, da ji bodo na stara leta v veliko veselje kakor je tudi ona z veseljem žrtvovala vse svoje moči zanje.

Resnica je ta, da je njena ljubezen ni prevarala. Ali vendar, še nekaj se je zgodilo. Pred seboj ni gledala več samo svojih otrok, ampak zrele mlade ljudi, ki niso imeli trohice njene pozornosti in vdanosti, s katero nikamor ne pride, ki so gledali smelo in razumno na življenje in na veliko pot pred seboj. Njeno materinsko srce je vztrepetalo. To so torej njeni otroci! Zrasli v skromni bajti, večkrat lačni, ko si sif so z bistrimi glavami spoznali, da se bje obupen boj na življenje in smrt, da njim in vsem enakim ne bo treba več stradati in zmrzovati in da se dobrim materam ne bo že v mladosti skrivil hrbet od težkega dela, da bodo otro-

ci, ki so zgubili očeta, preskrbljeni. Mati Marija je gledala nekam v daljavo, da nekaj je gotovo, njenih let in trpljenja ji ne bo nihče več vrnil. Ali nekaj drugega je, njenim sirotam se odpira boljše življenje. In zavrnila se je mati Marija, kolikor je mogla in vsa zažvelela s svojimi otroki. Seveda jo je pretreslo, saj SKOJ-ecvev ni ma vsaka mati. Oh, kako dobro jih je razumela!

Zato hodi mati Marija še zmerom v tovarno, ki je postala last delovnega ljudstva, še zmerom dela od jutra do mraka. Res je, da bi ji ne bilo več treba delati do mraka, saj je delovni čas do druge ure popoldne in nihče več ne priganja delavca k delu, ali kaj, ko mati Marija ve, da dela za svoje otroke, da bodo imeli čimprej lepše in boljše življenje, če ga že ona ni mogla imeti. Še vedno kuha lepilo in se pripogiblje od jutra do mraka: v preteklem mesecu ga je skulala skupno 13.550 kg.

Lani je zadelo njeno družino druga nesreča. Mati Marija je zgubila najstarejšega sina, ki ga je potipala zavratna bolezen in je umrl v najlepših letih. Ali mati Marija jih ima še sedmero in zanje dela tako predano, saj dobro ve, da ji bodo na stara leta v veliko veselje kakor je tudi ona z veseljem žrtvovala vse svoje moči zanje.

Resnica je ta, da je njena ljubezen ni prevarala. Ali vendar, še nekaj se je zgodilo. Pred seboj ni gledala več samo svojih otrok, ampak zrele mlade ljudi, ki niso imeli trohice njene pozornosti in vdanosti, s katero nikamor ne pride, ki so gledali smelo in razumno na življenje in na veliko pot pred seboj. Njeno materinsko srce je vztrepetalo. To so torej njeni otroci! Zrasli v skromni bajti, večkrat lačni, ko si sif so z bistrimi glavami spoznali, da se bje obupen boj na življenje in smrt, da njim in vsem enakim ne bo treba več stradati in zmrzovati in da se dobrim materam ne bo že v mladosti skrivil hrbet od težkega dela, da bodo otro-

ci, ki so zgubili očeta, preskrbljeni. Mati Marija je gledala nekam v daljavo, da nekaj je gotovo, njenih let in trpljenja ji ne bo nihče več vrnil. Ali nekaj drugega je, njenim sirotam se odpira boljše življenje. In zavrnila se je mati Marija, kolikor je mogla in vsa zažvelela s svojimi otroki. Seveda jo je pretreslo, saj SKOJ-ecvev ni ma vsaka mati. Oh, kako dobro jih je razumela!

Zato hodi mati Marija še zmerom v tovarno, ki je postala last delovnega ljudstva, še zmerom dela od jutra do mraka. Res je, da bi ji ne bilo več treba delati do mraka, saj je delovni čas do druge ure popoldne in nihče več ne priganja delavca k delu, ali kaj, ko mati Marija ve, da dela za svoje otroke, da bodo imeli čimprej lepše in boljše življenje, če ga že ona ni mogla imeti. Še vedno kuha lepilo in se pripogiblje od jutra do mraka: v preteklem mesecu ga je skulala skupno 13.550 kg.

Lani je zadelo njeno družino druga nesreča. Mati Marija je zgubila najstarejšega sina, ki ga je potipala zavratna bolezen in je umrl v najlepših letih. Ali mati Marija jih ima še sedmero in zanje dela tako predano, saj dobro ve, da ji bodo na stara leta v veliko veselje kakor je tudi ona z veseljem žrtvovala vse svoje moči zanje.

Resnica je ta, da je njena ljubezen ni prevarala. Ali vendar, še nekaj se je zgodilo. Pred seboj ni gledala več samo svojih otrok, ampak zrele mlade ljudi, ki niso imeli trohice njene pozornosti in vdanosti, s katero nikamor ne pride, ki so gledali smelo in razumno na življenje in na veliko pot pred seboj. Njeno materinsko srce je vztrepetalo. To so torej njeni otroci! Zrasli v skromni bajti, večkrat lačni, ko si sif so z bistrimi glavami spoznali, da se bje obupen boj na življenje in smrt, da njim in vsem enakim ne bo treba več stradati in zmrzovati in da se dobrim materam ne bo že v mladosti skrivil hrbet od težkega dela, da bodo otro-

ci, ki so zgubili očeta, preskrbljeni. Mati Marija je gledala nekam v daljavo, da nekaj je gotovo, njenih let in trpljenja ji ne bo nihče več vrnil. Ali nekaj drugega je, njenim sirotam se odpira boljše življenje. In zavrnila se je mati Marija, kolikor je mogla in vsa zažvelela s svojimi otroki. Seveda jo je pretreslo, saj SKOJ-ecvev ni ma vsaka mati. Oh, kako dobro jih je razumela!

Zato hodi mati Marija še zmerom v tovarno, ki je postala last delovnega ljudstva, še zmerom dela od jutra do mraka. Res je, da bi ji ne bilo več treba delati do mraka, saj je delovni čas do druge ure popoldne in nihče več ne priganja delavca k delu, ali kaj, ko mati Marija ve, da dela za svoje otroke, da bodo imeli čimprej lepše in boljše življenje, če ga že ona ni mogla imeti. Še vedno kuha lepilo in se pripogiblje od jutra do mraka: v preteklem mesecu ga je skulala skupno 13.550 kg.

Lani je zadelo njeno družino druga nesreča. Mati Marija je zgubila najstarejšega sina, ki ga je potipala zavratna bolezen in je umrl v najlepših letih. Ali mati Marija jih ima še sedmero in zanje dela tako predano, saj dobro ve, da ji bodo na stara leta v veliko veselje kakor je tudi ona z veseljem žrtvovala vse svoje moči zanje.

Resnica je ta, da je njena ljubezen ni prevarala. Ali vendar, še nekaj se je zgodilo. Pred seboj ni gledala več samo svojih otrok, ampak zrele mlade ljudi, ki niso imeli trohice njene pozornosti in vdanosti, s katero nikamor ne pride, ki so gledali smelo in razumno na življenje in na veliko pot pred seboj. Njeno materinsko srce je vztrepetalo. To so torej njeni otroci! Zrasli v skromni bajti, večkrat lačni, ko si sif so z bistrimi glavami spoznali, da se bje obupen boj na življenje in smrt, da njim in vsem enakim ne bo treba več stradati in zmrzovati in da se dobrim materam ne bo že v mladosti skrivil hrbet od težkega dela, da bodo otro-

ci, ki so zgubili očeta, preskrbljeni. Mati Marija je gledala nekam v daljavo, da nekaj je gotovo, njenih let in trpljenja ji ne bo nihče več vrnil. Ali nekaj drugega je, njenim sirotam se odpira boljše življenje. In zavrnila se je mati Marija, kolikor je mogla in vsa zažvelela s svojimi otroki. Seveda jo je pretreslo, saj SKOJ-ecvev ni ma vsaka mati. Oh, kako dobro jih je razumela!

Zato hodi mati Marija še zmerom v tovarno, ki je postala last delovnega ljudstva, še zmerom dela od jutra do mraka. Res je, da bi ji ne bilo več treba delati do mraka, saj je delovni čas do druge ure popoldne in nihče več ne priganja delavca k delu, ali kaj, ko mati Marija ve, da dela za svoje otroke, da bodo imeli čimprej lepše in boljše življenje, če ga že ona ni mogla imeti. Še vedno kuha lepilo in se pripogiblje od jutra do mraka: v preteklem mesecu ga je skulala skupno 13.550 kg.

Lani je zadelo njeno družino druga nesreča. Mati Marija je zgubila najstarejšega sina, ki ga je potipala zavratna bolezen in je umrl v najlepših letih. Ali mati Marija jih ima še sedmero in zanje dela tako predano, saj dobro ve, da ji bodo na stara leta v veliko veselje kakor je tudi ona z veseljem žrtvovala vse svoje moči zanje.

Resnica je ta, da je njena ljubezen ni prevarala. Ali vendar, še nekaj se je zgodilo. Pred seboj ni gledala več samo svojih otrok, ampak zrele mlade ljudi, ki niso imeli trohice njene pozornosti in vdanosti, s katero nikamor ne pride, ki so gledali smelo in razumno na življenje in na veliko pot pred seboj. Njeno materinsko srce je vztrepetalo. To so torej njeni otroci! Zrasli v skromni bajti, večkrat lačni, ko si sif so z bistrimi glavami spoznali, da se bje obupen boj na življenje in smrt, da njim in vsem enakim ne bo treba več stradati in zmrzovati in da se dobrim materam ne bo že v mladosti skrivil hrbet od težkega dela, da bodo otro-

ci, ki so zgubili očeta, preskrbljeni. Mati Marija je gledala nekam v daljavo, da nekaj je gotovo, njenih let in trpljenja ji ne bo nihče več vrnil. Ali nekaj drugega je, njenim sirotam se odpira boljše življenje. In zavrnila se je mati Marija, kolikor je mogla in vsa zažvelela s svojimi otroki. Seveda jo je pretreslo, saj SKOJ-ecvev ni ma vsaka mati. Oh, kako dobro jih je razumela!

Zato hodi mati Marija še zmerom v tovarno, ki je postala last delovnega ljudstva, še zmerom dela od jutra do mraka. Res je, da bi ji ne bilo več treba delati do mraka, saj je delovni čas do druge ure popoldne in nihče več ne priganja delavca k delu, ali kaj, ko mati Marija ve, da dela za svoje otroke, da bodo imeli čimprej lepše in boljše življenje, če ga že ona ni mogla imeti. Še vedno kuha lepilo in se pripogiblje od jutra do mraka: v preteklem mesecu ga je skulala skupno 13.550 kg.

Lani je zadelo njeno družino druga nesreča. Mati Marija je zgubila najstarejšega sina, ki ga je potipala zavratna bolezen in je umrl v najlepših letih. Ali mati Marija jih ima še sedmero in zanje dela tako predano, saj dobro ve, da ji bodo na stara leta